

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית
Public Policy and Administration

חוברת סילבוסים סמסטר א' תש"ף

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית

מס' קורס: 685.2.0156

שם הקורס: בין מגזר שלישי למדינה – הילכו שניהם יחדיו? הובלת שינויים באמצעות ארגוני

מגזר שלישי (קורס בחירה)

מרצה: ד"ר גרניט אלמוג ברקת

תאריכי הסדנא: 19-21.11, 26-27.11 . סה"כ חמישה מפגשים

הקורס מתמקד במגזר השלישי ועוסק בארגונים לשינוי חברתי שנוסדים ופועלים במטרה לשנות את המציאות החברתית ובמידה רבה מייצגים את האתוס של המגזר כולו. ארגוני המגזר השלישי נבדלים זה מזה בדפוסי הקמתם, שליחותם, דרכי פעולתם ועוד.

הקורס יכלול סקירה תיאורטית ומחקרית של חזון ומנהיגות, נבחן מוטיבציות להקמתם של ארגוני מגזר שלישי ואת התפיסה שהינם כלי להובלת שינויים במגזר הראשון. ננתח מקרי בוחן של יזמים חינוכיים-חברתיים שהקימו ארגונים, ונלמד כלים נרטיביים לניתוח ולהערכה של מקרי בוחן.

סקירה גלוקאלית – התפתחות המגזר השלישי מפרספקטיבה גלובאלית תוך התמקדות במגזר השלישי בישראל. בחינה וניתוח ביקורתיים של מסגרת מושגית, מבנה, היקפי פעילות ומגמות עכשוויות. בחינת הדיאלוג בין המדינה לבין המגזר השלישי- מאפייני היחסים שבין ארגוני המגזר השלישי לבין רשויות המדינה בישראל – מדיניות, רגולציה ופרקטיקה יומיומית. חזון, מנהיגות ושינוי - הובלת שינוי באמצעות ארגוני המגזר השלישי.

ניתוח מקרי בוחן לשם הבנת מוטיבציות להקמת ארגונים לשינוי חברתי - מנהיגות מונחית חזון, יזמות, ארגוני מייסדים, בניית שותפויות והרחבת מעגלי השפעה.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה בכל המפגשים
- למידה של חקר מקרה והצגתו לפי אבני דרך (35% מהציון הסופי)
- עבודה מסכמת (פרטנית) - דוח חקר מקרה (65% מהציון הסופי)

מחקר אמפירי בשדה

- בין דרישותיו של הקורס: כתיבת עבודה מסכמת המתבססת על ניתוח מקרה. לשם כך, יילמדו כלים לביצוע מחקר שטח בארגון חברתי-חינוכי. תוצריו של המחקר ישמשו הן להצגה של תמות משותפות והן לכתיבת עבודה מסכמת שתעסוק בניתוח של מקרה.

קריאת חובה

דרי ד' (2009). מהות המנהיגות: שתי נקודות מבט. *הד החינוך*,

1.

40-43.

2. חפץ, ר' ולינסקי, מ' (2007). *מנהיגות במבחן*. הוצ' ידיעות אחרונות, תל-אביב.
או בגרסה באנגלית:
- Heifetz, R., & Linsky, M. (2002). *Leadership on the Line*. Harvard Business School Press.
3. קולינס ג'ים, *מנהיגות דרגה 5*, Harvard Business Review, ינואר 2001.
או בגרסה באנגלית:

Collins, J. *Level 5 Leadership*. Harvard Business Review, January 2001.

4. Collins, J. (2005). *Good to Great and the Social Sectors*.
5. Handy, C. (2004). *The New Alchemists*. United Kingdom: Hutchinson.
6. McCawley, Paul F. (1997). *The Logic Model for Program Planning and Evaluation*, University of Idaho Extension.
7. Shein, E. H. (1992). *Organizational culture and leadership: a dynamic view*. San Francisco: Jossey-Bass. Chapter 1 – Defining Organizational.
8. Light, P C. *The Search for Social Entrepreneurship*. 2008. Brookings Institution Press, Washington DC.
9. Fleishman J L. *The Foundation: A Great American Secret; How Private Wealth is Changing the World*. 2007. PublicAffairs. New York.
10. Fleishman J L, Kholer J S, Schindler S. Casebook for The Foundation: A Great American Secret. 2007. PublicAffairs. New York.
11. Almog- Bareket, G. 2016. *Social Entrepreneurship and Social Learning: The View From Mount Nebo*. In Cultural Roots of Sustainable Management. Ed. Habisch, A. Schmidpeter, R. Springer International, Switzerland.

קריאת רשות

קריאת הרשות היא רשימה חלקית ונסייע בהרחבתה והתאמתה באופן פרטני ובהלימה לסוגיות החברתיות כפי שיעלו במסגרת עבודות המחקר.

1. כ"ץ, נ' (1999). *הגדרת חזון והנחתו – אבן היסוד למנהיגות איכותית*. בתוך: א' גונן וא' זכאי (עורכים), *מנהיגות ופיתוח מנהיגות*, עמ' 133-146, הוצאת משרד הביטחון.
2. פופר, מ' (1996). *על מנהלים כמנהיגים*. הוצ' רמות, תל-אביב.
3. קולינס, ג' פוראס, ג' (1995). *לנצח נבנו*. ת"א, הוצאת פקר.

או בגרסה האנגלית:

Collins, J., & Porras, J. (1994). *Built to last: Successful habits of visionary companies*. New York, Harper-Collins.

4. קסן, לאה וקרומר-נבו מיכל, (עורכות). (2010). *ניתוח נתונים במחקר איכותני*. הוצאת מוסד ביאליק ואוניבי בן גוריון.
5. שקדי אשר, (2003). *המשמעות מאחורי המילים: מתודולוגיות במחקר איכותני - הלכה למעשה*. האוניברסיטה העברית ירושלים.
6. גל- נור, י. (2006). *הוועדה לבדיקת תפקידי המגזר השלישי בישראל והמדיניות הננקטת כלפיו: דוח מסכם*. באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון בנגב, המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי.
7. זיכלינסקי, א., יורק, א. (2007). ארגוני המגזר השלישי : כיוונים ומגמות, בתוך *החינוך הבלתי פורמלי במציאות משתנה* (פרק 27). בעריכת ש. רומי ומ. שמידע. הוצאת מאגנס: אוניברסיטה העברית ירושלים, עמ. 551-568.

8. Allen, R. (1995). *On a clear day you can have a vision: A visioning model for everyone*. *Leadership and Organization Development Journal*, 16(4), pp 39-44.
9. Bennis, W. (1989). *On becoming a leader, reading mass: Addison weisey*. Chapter 8-Getting people on your side.
10. Berson, Y., Shamir, B., Avolio, B. J., & Popper, M. (2001). The Relationship Between Vision Strength, Leadership Style, and Context. *The Leadership Quarterly*, 12, 53-73.
11. Bloom, P. N., & Brett, R. S. (2010). Identifying the drivers of social entrepreneurial impact: an exploratory empirical study *in Scaling Social Impact – new thinking ed.* Bloom P. N., & Skloot E. New York: Palgrave Macmilian.
12. Buffardi, A, L. 2017. Pekkanen, R, J. Rathgeb Smith, S. 2017. **Proactive or Protective? Dimensions of and Advocacy Activities Associated with Reported Policy Change by Nonprofit Organizations**. In *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*. June 2017, Vol: 28, Iss: 3, pp. 1226–1248.
13. Bushouse, B, K. 2016. **Leveraging Nonprofit and Voluntary Action Research to Inform Public Policy**. In *Policy Studies Journal*. February 2017, Vol: 45, Iss: 1. Pp. 50-73.

14. Chance, E. W. (1992). *Visionary leadership in schools: Successful strategies for developing and implementing an educational vision*. Springfield, IL: Charles C. Thomas.
15. Light, C. Paul, (2011), **Driving Social Change**, John Wiley & Sons, New Jersey.
16. Manasse, A. L. (1986). Vision and leadership: Paying attention to intention. *Peabody Journal of Education*, 63, 150-173.
17. Nanus, B. (1992). *Visionary leadership: Creating a compelling sense of direction for your organization*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
18. Nelson, T. (2003). The persistence of founder influence: Management, ownership, and performance effects at initial public offering. *Strategic Management Journal*, 24, 707-724.
19. Raynor, M. E. (1998). That vision thing: Do we need it? *Long Range Planning*, 31, 368-376.
20. Senge, P. (2006). Shared vision. In P. Senge, *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*, pp. 205-232. New York: Bantam-Doubleday.
21. Simon, H. A. (1997). *Administrative Behavior*. New York: The free press.
22. Yukl, G. A. (1994). *Leadership in Organizations*. Englewood Cliffs, N.J: Prentice Hall. Leadership, Chapter 12 – Transformational & Cultural Leadership.

מס' קורס: 685-201-53

שם הקורס: סוגיות נבחרות במדיניות ציבורית - קשרי גומלין בין שלטון מרכזי ומקומי והממשקים עם המגזר העסקי והמגזר השלישי (קורס בחירה)

שם המרצה: ד"ר נחום איצקוביץ

הקורס יעסוק בהכרת המבנה והפעילות של שלושת המגזרים העיקריים בישראל: המגזר הציבורי בדגש על שלטון מרכזי ומקומי, המגזר העסקי והמגזר השלישי. נעסוק בקשרי הגומלין בין שלושת המגזרים, בסיס לשיתופי פעולה, מגוון האינטרסים, השקפות וכמובן קונפליקטים וניגודי עניינים. נדון בתיאוריות מרכזיות מהספרות שיש להן הקשר ורלוונטיות כגון תיאורית השינוי והמודל הלוגי, תיאוריות הנוגעות לרפורמות ובפרט נעסוק ברפורמה בשירות הציבורי בישראל. במסגרת הקורס תיערך סקירה והערכת מצב חברתית של החברה בישראל. יותחו מקרי בוחן מייצגים בתחומים שונים בחברה הישראלית. נעסוק בתהליכי השפעה ויוזמות לשינוי.

מקרי הבוחן המופיעים בסילבוס הקורס יעודכנו מעת לעת.

מהלך ותוכן השיעורים

שיעורים 1-2

מבוא כללי לקורס והתנהלותו
הערכת מצב חברתית-כלכלית. הצגת הפערים, הקשיים והאתגרים, סיכויים וסיכונים.
הניסיון הממשלתי ליצוק הידברות ושיתופי פעולה בין מגזריים - השולחן העגול התלת מגזרי.

שיעורים 3-4

נלמד את תיאורית השינוי וחשיבה תוצאתית, תאוריות הנוגעת לרפורמה בשירות הציבורי. יילמדו
רפורמות בשירות הציבורי בישראל ומידת הצלחתן. נדון בחלופות אפשריות לשינויים בשירות
הציבורי לשיטת הרפורמה.

שיעורים 5-6

נלמד על מבנה השלטון המרכזי והמקומי. קשרי גומלין, כפיפות וקונפליקטים. האחריות באספקת
שירותים לאזרח, ולקהילה, מי אחראי במצבי שגרה, משבר וחירום.
מקרה בוחן מלחמת לבנון השנייה - מעורבות גאידמק.
קונפליקטים בתחום התכנון - מק"בת חבצלת השרון והחלטות אחרות של ועדות תכנון ובניה.
חוקי עזר, פתיחת עסקים בשבת בעיר תל אביב ועוד. מיסוי עירוני - ארנונה. חלוקת הכנסות בין
רשויות.
אצל מי הסמכות והאחריות בקבלת ההחלטות וכיצד מתקבלות החלטות בפועל

שיעור 7-8

הצגת המגזר השלישי, ארגונים לא ממשלתיים ללא כוונת רווח NGOs. תיאור והגדרות.
הגלובליזציה והשפעתה על המגזר השלישי בארץ ובעולם.
שיתופי פעולה עם הממשלה ומוסדותיה, קונפליקטים ומתחים עם המגזר השלישי.
התפתחות היסטורית של המגזר השלישי בישראל.
מקרה בוחן: כיצד מודדים עוני בישראל? אופן המדידה, מדדים אובייקטיביים, סובייקטיביים (Subjective well being), מדדי איכות ורווחת חיים.
מדד העוני של הביטוח הלאומי אל מול מדד העוני האלטרנטיבי של ארגון לתת.

שיעור 9

החלטות ממשלה - מושג מחליטים. דוגמאות מחיי הממשלה.
כיצד ניתן ואפשר להשפיע מבפנים על החלטות ממשלה?
גיבוש מסמכי מדיניות, חקיקה - הצעות חוק, תיקוני חקיקה.
פעילות בלתי פורמלית, השתתפות בוועדות בין משרדיות וצוותי עבודה - כיצד זה עובד?
מקרה בוחן: דוח ועדת איצקוביץ, ועדה בין משרדית לעניין ניצולי שואה מאי 2007.

שיעור 10

שיתופי פעולה הכרחיים בין גורמי ממשלה, רשות מקומית, מגזר שלישי במקרי קיצון ולהצלחת חיי
אדם במצבי סיכון. איך זה אפשרי? באילו תנאים ונסיבות.
נעסוק בהתמודדות במצבי סיכון קיצוניים, חברתיים אנושיים ואחרים.
מקרה בוחן: תופעת הכתות הפוגעניות - מבצע גאולה מרצון. פירוק ולכידת כת פוגענית בראשה
גואל רצון.
נדון במסקנות דוח הצוות המשרדי לבחינת תופעת הכתות בישראל.

שיעור 11

נלמד על חוק לעידוד השקעות הון במשק. משמעותו, הממשק עם המגזרים השונים והשפעתו.
יוצגו סוגיות כלכליות מרכזיות בהשקעות בתעשייה הישראלית.
נעסוק במסלולי סיוע ייחודיים לקידום חדשנות והפריון בתעשייה, אזורי עדיפות לאומית, כיצד
נקבעים ומשמעותם. התחרות הכלכלית בין פריפריה למרכז משמעויותיה לפרט לקהילה ולמדינה.
התחרות הקשה בין פריפריה לעומק הפריפריה. כיצד מודדים פריפריה? מהי פריפריה 1-4 ובכלל.
התחרות של מדינת ישראל בשוק גלובלי (התחרות מול סין והודו ומול עמק הסיליקון)

שיעורים 12-13

דיונים מסכמים והצגת עבודות מסכמות במצגות סטודנטים בנוסח TED.

דרישות הקורס

בחינה מסכמת- 70%
מצגת מסכמת – 30%

עד 5 נקודות בונוס בגין נוכחות והשתתפות פעילה.

המצגת המסכמת תעסוק בניתוח מקרה בוחן, מיזם כלכלי או חברתי. הניתוח יכול לניסוח מודל לוגי לתוכנית, יש לבסס את העבודה על העקרונות שנלמדו ועל מקורות רלוונטיים אקדמיים עדכניים.

את העבודה והמצגת ניתן להגיש באופן עצמאי או לכל היותר בזוגות.

ביבליוגרפיה

קריאת חובה

Levitt, T. (2016). Partners for good: business, government and the third sector. Routledge.

קריאה נוספת

- Anheier, H. K., & Seibel, W. (Eds.). (2013). The third sector: Comparative studies of nonprofit organizations (Vol. 21). Walter de Gruyter.
- Defourny, J., Borzaga, C., & Defourny, J. (2001). From third sector to social enterprise (pp. 1-28). London: Routledge.
- Keohane, G. L. (2013). Social entrepreneurship for the 21st century: Innovation across the nonprofit, private, and public sectors. New York: McGraw-Hill.
- Taylor, R. (2010). Third sector research. New York: Springer.

מכון טאוב, תמונת מצב המדינה 2018, <http://taubcenter.org.il/he/pon-2018-heb/>

חומרי קריאה לפי שיעורים

שיעורים 1-2	דוח הוועדה לשינוי חברתי כלכלי (ועדת טרכטנברג) 26/9/2011. אתר משרד ראש הממשלה : השולחן העגול במשרד ראש הממשלה המליאה מיום 29.6.16. משרד הרווחה והשירותים החברתיים אמנה חברתית- כלכלית חדשה לישראל. עקרונות וצעדי מדיניות בעקבות המחאה החברתית. אלול תשע"א ספטמבר 2011.
שיעורים 3-4	החשיבה התוצאתית ברמת הארגון , נועה שר וטל ארזי יולי 2016 משרד הרווחה, מאיירס – גוינט- ברוקדייל
שיעורים 5-6	חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 פרק ב : מוסדות תכנון : סימן א, סימן ב, סימן 1, סימן 2, סימן ג, סימן ד, סימן ה, סימן ו. פרק ג : תכניות : סימן א, סימן ב, סימן ג, סימן ד, סימן ה 1.2.3. אתר משרד הפנים : הוועדות הגיאוגרפיות שינוי גבולות וחלוקת הכנסות. דוח מבקר המדינה בנושא העורף. היערכות העורף ותפקודו במלחמת לבנון השניה ירושלים, אב , התשס"ז יולי 2007.
שיעור 7	חברה אזרחית ומגזר שלישי בישראל 18 פורום קיסריה להתוויית מדיניות כלכלית לאומית. יוני 2010 המכון הישראלי לדמוקרטיה. ראש צוות ניסן לימור. ממדי העוני והפערים החברתיים - דוח שנתי 2017 המוסד

לביטוח לאומי. דוח העוני האלטרנטיבי - ארגון לתת לשנת לשנת 2018 (מדד העוני הרב-מימדי) לתת.	
משרד הרווחה והשירותים החברתיים דוח הוועדה הבין-משרדית לגיבוש פתרונות למצוקת ניצולי השואה. 15 למאי 2007. משרד ראש הממשלה החלטות ממשלה. מדיניות ונהלים (12587 החלטות ממשלה)	שיעור 8
משרד הרווחה והשירותים החברתיים דוח צוות משרד הרווחה והשירותים החברתיים לבחינת תופעת הכתות הפוגעניות. אדר א תשע"א מרץ 2011 משרד הרווחה והשירותים החברתיים. סקירת השירותים החברתיים 2016 פרק 4 תת פרק 3 עמ 339-341 נפגעי כתות עו"ס אפרת שרעבי (סגנית מנהלת השירות לרווחת פרט והמשפחה במשרד הרווחה) גרין, ד' (1986). " מומרים בעל כורחם ? - תופעת הכתות. בעולם המערבי ובישראל". פסיכולוגיה וייעוץ בחינוך, שנתון תשמ"ו-1986. ירושלים: הוצאת הספרים של הסתדרות המורים בישראל.	שיעור 9
חוק לעידוד השקעות הון 1959. Nuevo.co. (נבו) פרק ראשון מבוא סעיפים 1,1א, 2,3,4. פרק שלישי אישורים ועררים. סעיפים 17,18, 18א, 18ב, 18ג, 19א. סימן ב1: הטבות במס בשל מפעל מועדף סעיף 51טז. מסלולי סיוע מקרה בוחן: ההתפתחות הכלכלית חברתית של יוקנעם. אתר משרד הכלכלה והתעשייה - הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה. חוברת דיגיטלית http://mag.calltext.co.il/magazine/93	שיעור 10

שם הקורס: ניהול ומדיניות בשלטון המקומי (קורס בחירה)
מס' קורס: 68520120

שם המרצה: ד"ר תהילה קלעגי
kalagy@bgu.ac.il

תיאור הקורס:

קורס יסוד זה בלימודי מדיניות וניהול של הרשויות המקומיות, מעמיד תשתית לחשיבה תיאורטית מתקדמת בנושאי ניהול וקביעת מדיניות ברשויות המוניציפליות. תהליך הלימוד יתבסס על עיון וניתוח ביקורתי של זוויות תיאורטיות מרכזיות בתחום. הקורס מקנה כלים מעשיים להבנת התהליך הניהולי, המנהלי והפוליטי במערכות השלטון מקומי. כמו כן, במהלך השיעורים נבחן סוגיות מרכזיות העוסקות בתחום אחריותם, סמכויותיהם ודרכי הפעילות ברשויות המקומיות והגופים המוניציפליים. הדיונים יעסקו בהיבטים פוליטיים, חברתיים וכלכליים בניהול ובהתנהלות השלטון המקומי בהתייחס ליחסי הגומלין עם השלטון המרכזי, המגזר השלישי והסקטור הפרטי.

דרישות הקורס:

1. קריאת ספרות החובה.

2. הגשת תרגיל והצגתו (20%): ניתוח אירוע תוך יישום אינטגרטיבי של הידע הנרכש בשיעורים ומחומרי הקריאה, לסוגיות אקטואליות מהשלטון המקומי בישראל (הנחיות מפורטות תימסרנה בתחילת הקורס).
3. בחינה מסכמת (80%)

שיטות ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות, סרטונים, הרצאת אורח ודיונים
 **** יתכנו שינויים ברשימת הקריאה ובתכנים במהלך הקורס

נושאי השיעורים ורשימת הקריאה (הפריטים המסומנים בכוכבית הינם פריטי חובה)

מבוא- מקורות השלטון מקומי ותפקידיו

- **יסודות השלטון המקומי**, (2004). תל-אביב: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה. *
- Wickwar H. 1970. Political Theory of Local Government. Columbia: University of South Carolina Press .
- מנוחין, נ. (2004). **השלטון המקומי בעולם בן-זמננו**. האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 31-49. *
- Bas Denters, S.A.H. Denters, Lawrens, E. Rose, 2005. **Comparing Local Government Trends and Development**. New York: Palgrave Macmillan. *
- נחמיאס, ד ונבות, ד, 2002. "לקראת הגדרת מעמדו החוקתי של השלטון המקומי בישראל", בתוך: ההיבטים החוקתיים, 23 פרסום מס' 10 של המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 144-143.

מערכת היחסים שבין מוסדות השלטון המרכזי והשלטון המקומי

- אלעזר ד. וקלכהיים ח. 1987. **השלטון המקומי בישראל** המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה. (פרקים 1,2).
- בן-אליא נ., (2004). **הדור הרביעי: שלטון מקומי חדש לישראל** ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות. עמ' 15-51. עמ' 151 - 195. *
- טורגובניק, א. (2005). **מי שולט? יחסי שלטון מרכזי שלטון מקומי**. נייר עמדה, ועידת השלטון המקומי, אוניברסיטת תל אביב. *

מקומיות, ביזור ומקומיות חדשה

- אלעזר, ד (2001), **הממד המקומי של השלטון והפוליטיקה בישראל**, בתוך: ד. אלעזר, ח. קלכהיים (עורכים), **השלטון המקומי בישראל**, ירושלים, המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה, עמ' 1-37.
- ערן רזין, (2003), **רפורמה בארגון השלטון המקומי בישראל: בין ריכוז לביזור**, **בין מסורתיות למודרניות**. ירושלים, מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

- מטקאלף וריצ'ראדס, (2005). ריכוז לצורך ביזור, בתוך: דוד דרי (עורך), יסודות המנהל הציבורי – מקראה, ת"א: אוניברסיטה פתוחה, עמ' 391 – 395.
- Stoker G. (2004). *New Localism, Progressive Politics and Democracy*. The Political Quarterly Publishing. *
- Pratchett, L. (2004). *Local Autonomy, Local Democracy and the 'New Location'*. Political Studies, vol. 52, pp. 358-375. *

עקרונות הניהול בשלטון המקומי בעידן של תמורות

- Jreisat, Jamil E. (2001) "The New Public Management and Reform", in: Kuotsai Tom Liou (ed.) **Handbook of Public Management Practice and Reform**. New York: Marcel Dekker, pp. 539-559 .

- בן-אליא נ., 2004. הדור הרביעי: שלטון מקומי חדש לישראל. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות. עמ' 51-15. עמ' 151 - 195.
- נחמיאס ד. (1999). 100 הימים הראשונים: המלצות לרפורמות מבניות ברשות המחוקקת, בשירות הציבורי ובשלטון המקומי. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
- רזין ע. (2003). רפורמה בארגון השלטון המקומי בישראל: בין ריכוז לביזור, בין מסורתיות למודרניות. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות

ניהול התקציב של הרשות המקומית

- בן בסט, א., מ. דהן, (2006) מאזן הכוחות בתהליך התקצוב, הספרייה לדמוקרטיה, המכון הישראלי לדמוקרטיה, פרק א' עמ' 57-17.*
- בנק ישראל (2009). הממשלה הרחבה, תוצרייה ומימונם. דו"ח שנתי 2008, ירושלים. פרק 6. עמ' 207-253.
- מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל (2009). הקצאת משאבים לשירותים החברתיים 2008 "מערכת החינוך", עמ' 148-121.
- סבירסקי, ש, קונור – אטיאס, 2014. השתתפות ממשלתית במימון תקציבי הרשויות המקומיות - 1991-2012. מרכז אדוה.
- שפירא, מ. "תהליך התקצוב הממשלתי: הצעות לרפורמה" אצל רייכמן, א. ונחמיאס, ד. (עורכים) מדינת ישראל: מחשבות חדשות, הרצליה, מפעלות – המרכז הבינתחומי הרצליה, 2006, עמ' 301-277. *

פיתוח רשויות מקומיות ומדיניות רגישת תרבות

- דוח הצוות הממשלתי לפיתוח כלכלי ברשויות המקומיות במגזר המיעוטים, (בהתאם להחלטת ממשלה מס' 2365), ירושלים, יוני 2015.

<http://www.pmo.gov.il/Secretary/GovDecisions/2014/Pages/des2365.aspx>

- גונו, ע' וחמאיסי, ע (1993). מרכזי פיתוח חבליים משותפים לשובים יהודים וערבים בישראל. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.
 - שחורי, נ' ואבו שרקה, נ (2004). סל הטבות לקידום שילוב ישובים ערביים במינהלות אזורי תעשייה משותפים, נייר רקע (חמ"ד).
 - מדיניות ציבורית וחברות רב תרבותיות גיא בן פורת ויוסי יונה
<http://www.vanleer.org.il/sites/files/%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%95%D7%AA%20%D7%A6%D7%99%D7%91%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%AA%20%D7%95%D7%A8%D7%91-%D7%AA%D7%A8%D7%91%D7%95%D7%AA%D7%99%D7%95%D7%AA%20-%D7%9E%D7%91%D7%95%D7%90.pdf>
- ראש הרשות, הדרג הפוליטי, הביורוקרטיה המקצועית וציבור התושבים**
- מנוחין, נ, אייזנקג-קנה, פ, שריג, א (2014), השלטון המקומי בעולם בן זמננו, בתוך: לוי, י ושריג, א (עורכים), השלטון המקומי-בין המדינה, הקהילה וכלכלת השוק. רעננה, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 19-81. *
 - דרי, ד (1994). מי שולט בשלטון המקומי, המכון הישראלי לדמוקרטיה והוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 9-12.

טטוש הגבולות הבין-מגזריים, משילות משתפת ושותפויות

- Rhodes, R. (2000). *Governance and Public Administration*. In: *Debating Governance*, Pierre j. (edit). Oxford University.
- Stoker, G. (2006). *Public Value Management: A New Narrative for Networked Governance*. *American Review of Public Administration*. Vol. 36 (1). pp. 41-57. *
- נגיד, מ (2015), שיתוף הציבור בשלטון המקומי-הניסיון המעשי ולקחיו, ירושלים, המכון הישראלי לדמוקרטיה.
- מנחם, ג. ולהט, ל. (2006). הון חברתי, משילות, דמוקרטיה ותפוקות מדיניות: ניתוח מושגי וכמה הערות על ההקשר הישראלי. סוציולוגיה ישראלית ז (2) עמ' 397 – 424.

מדיניות התכנון העירוני – פיזי, כלכלי וחברתי

- Fainstein, Susan S. 2010. *The Just City*. NY: Cornell University Press

- חתוקה, ט. (2014). תכנון העיר השקולה של מחר. בתוך: ערי המחר – תכנון צדק לקיימות היום? (עורכים: פנסטר, ט., שלמה, א.). הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 193—201. *
- מרקוזה, פ. (2014). קיימות וצדק: יעדים לערי המחר. בתוך: ערי המחר – תכנון צדק לקיימות היום? (עורכים: פנסטר, ט., שלמה, א.). הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 25-40.
- נורית אלפסי יובל פורטוגלי, 2009. מבנה חדש מערכת התכנון בישראל. אוניברסיטת תל אביב. *

<http://www.tau.ac.il/humanities/abraham/publications/city.pdf>

מס' קורס: 68520142
שם הקורס: מבוא לכלכלה ומימון (קורס חובה)
שם המרצה: גב' יולה סנדלר

מטרת הקורס

הקורס עוסק ביסודות הכלכלה והמימון ומהווה בסיס להבנת נושאים כלכליים בסיסיים. הכלכלה אינה מספקת סט של תשובות אלא מספקת בסיס להסקת מסקנות שיטטיות. בסוף הסמסטר תוכלו להסתייע בשיטות שיימדו בקורס על מנת לבסס שיפוט משלכם לגבי בעיות כלכליות שונות שעיימן מתמודדת מדינת ישראל ומדינות אחרות בעולם.

מבנה הקורס

שלוש שעות הרצאה פרונטלית

חובות הקורס:

הגשת התרגילים במועדם לפחות 90% (מי שלא ימלא חובה זו לא יוכל לגשת לבחינה).

אופן חישוב הציון:

בחינה סופית: 80% בוחן 20%

תכנית הקורס:

נושאי הלימוד	
מושגי יסוד-עקומת התמורה, ייצור יעיל וסחר חליפין.	1
ההיצע והביקוש	2
תחרות משוכללת- שווי משקל	3
השוק התחרותי והתערבות ממשלה, מסחר בינלאומי –יבוא, יצוא.	4
חשבונאות לאומית: תוצר, מקורות ושימושים	6
המודל של קיינס- משק פתוח ומשק סגור.	7
מדיניות פискаלית ומדיניות מוניטארית.	8
ערך נוכחי וערך עתידי של סכום חד סעמי ושל סדרה.	9
לוחות סילוקין וחישוב של ריבית אפקטיבית.	10

קריאות:

1. Principles of economics, Gregory Mankiw, Forth Edition
2. מבוא לכלכלה מיקרו - אורון יצחק, מארק נילי וגליה עופר.
3. ומבוא לכלכלה מאקרו- אורון יצחק, מארק נילי ואמירה עופר.

תוכנית הקורס:

	נושא ההרצאה	
	נושאים במיקרו כלכלה	
Mankiw-CHAPTER 1,2,3 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון-פרקים 1-3.	מושגי יסוד בכלכלה-עקרונות הכלכלה, עקומת התמורה, עלויות אלטרנטיביות, יתרון יחסי ויתרון מוחלט, סחר חליפין והרווח ממסחר בין משקים.(שיעורים 1-2)	1.
Mankiw-CHAPTER-4 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון- פרק 8, פרק 9, פרק 11.	ביקוש, היצע ותחרות משוכללת-עקומת הביקוש, עקומת ביקוש מצרפית, עקומת ההיצע, תנאים לתחרות משוכללת, שווי משקל בשוק תחרותי, עודף הצרכן ועודף היצרן. שווקים חלקיים.(שיעורים 3-4)	2.
Mankiw-CHAPTER-6 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון- פרק 15	התערבות ממשלה-מסים, סובסידיות, מחיר מינימום, מחיר מקסימום. (שיעורים 5-6)	3.
Mankiw-CHAPTER-9 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון-פרק 11, פרק 15.	משק פתוח-יבוא, יצוא והתערבות ממשלה במשק עם יבוא ויצוא (שיעור 7)	4.

		נושאים במקרו כלכלה
5.	מערכת החשבונאות הלאומית-מושגי יסוד בחשבונאות לאומית, דוח מקורות ושימושים, דוח היווי הון ודוח תקציב הממשלה. (שיעור 8)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 2
6.	קביעת התוצר הלאומי (המודל הקיינסיאני)-בניית פונקציית הביקוש המצרפית, תוצר של שווי משקל, תוצר של תעסוקה מלאה, פער אינפלציוני ופער דיפלציוני (שיעור 9)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 6
7.	הממשלה והמערכת המאקרו כלכלית-תפקידי הממשלה בגישה הקלאסית ובגישה הקיינסיאנית, התערבות הממשלה בשוק המוצרים, מדיניות פיסקאלית מרחיבה ומדיניות פיסקאלית מצמצמת. (שיעור 10)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 7.
8.	מדיניות מוניטארית-הבנק המרכזי וכלי המדיניות של הבנק המרכזי (שיעור 11)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 11 ופרק 12.
		נושאים במימון
9.	ערך נוכחי וערך עתידי-מושג הריבית, ערך הזמן של הכסף, ערך נוכחי וערך עתידי של סכום חד פעמי ושל סדרת תשלומים (שיעור 12)	
10.	לוח סילוקין-סוגי הלוואות, בניית לוח סילוקין להלוואה, ריבית נקובה לעומת ריבית אפקטיבית, חישוב ריבית אפקטיבית בעסקאות מורכבות. (שיעור 13)	

מספר קורס: 685.2.0141
שם הקורס: שיטות מחקר במדיניות ציבורית (קורס חובה)
שם המרצה: ד"ר אופיר רובין orubin@som.bgu.ac.il

מטרות הקורס:

הקניית הידע התיאורטי הנדרש לקריאה וניתוח ביקורתי של טקסט מדעי בכלל ובמנהל ומדיניות ציבורית בפרט. הסטודנטים ירכשו בקורס ידע יישומי בניתוח נתונים בתוכנת מחשב סטטיסטית, הסקה סטטיסטית, אופן הצגה ודיון בתוצאות מחקריות.

תיאור הקורס:

בקורס יידונו סוגיות הכרוכות בתכנון וביצוע מחקר: עקרונות השיטה המדעית, חשיבה מדעית, יסודות ושלבים במחקר אמפירי: שאלות מחקר, סקירת הספרות המדעית הרלוונטית לשאלות המחקר, השערות, סיווג משתנים, בניית כלי מחקר; מערכי מחקר, דגימה, שיטות לאיסוף נתונים ושיטות סטטיסטיות לניתוח נתונים והצגת התוצאות בדרך להסקת מסקנות. הלימוד התאורטי לווה בתרגילים וביישום אמפירי ע"י ניתוח בסיסי נתונים.

נושאי הקורס:

1. מבוא למחקר:
מהו מדע? מהו מחקר מדעי? עקרונות השיטה המדעית והחשיבה המדעית במנהל ומדיניות ציבורית.
2. ניסוח בעיית מחקר ושאלות מחקר
3. סיווג משתנים והשערות מחקר
4. סקירת ספרות:
חיפוש במאגרי מידע אוניברסיטאיים, לימוד הכתיבה האינטגרטיבית והרשימה הביבליוגרפית.
5. מערכי מחקר:
ניסויים ודמויי ניסוי, תוקף ומהימנות, סיבתיות ומשתני בקרה.
6. כלי מחקר ושיטות לאיסוף נתונים.
7. אוכלוסיית המחקר, מסגרת הדגימה ושיטות דגימה.
8. משתנים מקריים:
משתנה מקרי, פונקציית התפלגות, תוחלת ושונות, התפלגות נורמאלית.
9. הסקה סטטיסטית:
מדדים סטטיסטיים, אמידה ובדיקת השערות, טעויות סטטיסטיות, חישוב גודל מדגם, בדיקת השערות לתוחלת, לפרופורציה ולשונות.
10. רגרסיה ומתאם:
קשר בין משתנים רציפים, התאמת משוואת קו ישר לנתונים וחישוב מקדם מתאם, רגרסיה פשוטה ומרובה.
11. משתנים קטגוריאליים:
מבחני χ^2 לבדיקת טיב התאמה ואי תלות.
12. דיווח תוצאות מחקר:
הצגה של סטטיסטיקה תיאורית ותוצאות מבחנים סטטיסטים באופן נומרי וגרפי. ניסוח מילולי.
13. קריאה ביקורתית:
קריאה וניתוח ביקורתי של מחקרים.

דרישות הקורס:

1. קריאה שוטפת של ספרי הקורס, הרשימה הביבליוגרפית ומאמרים נוספים שיידרשו במהלך הקורס.
2. הגשה של תרגילים במועדים שייקבעו מראש ע"י מרצה הקורס (20% מהציון).
3. בחינה מסכמת (80% מהציון).

הרכב הציון

80% מבחן סופי

רשימת קריאות

1. שיטות מחקר במדעי החברה, ספרי האוניברסיטה הפתוחה.

Sandra van Thiel (2014) Research Methods in Public Administration and Public Management: An Introduction (Routledge Masters in Public Management) 1st Edition, Routledge

O'Sullivan, E., Rassel, G., Berner, M., & Taliaferro, J. D. (2016). Research methods for public administrators. Routledge.

Eller, W. S., Gerber, B. J., & Robinson, S. E. (2013). Public administration research methods: Tools for evaluation and evidence-based practice. Routledge

Johnson, G. (2014). Research methods for public administrators: Third edition. Routledge.

מס' קורס: 685-2-0075
שם הקורס: מדינת הרווחה, כלכלה וחברה (סמינר)
שם המרצה: גב' חן שרוני

דרישות קדם: שיטות מחקר במדיניות ציבורית (685.2.0141)

תיאור הקורס:

סמינר זה מהווה תרגיל מחקרי מסיים בנושאים הכלכליים שנלמדו במהלך תכנית הלימודים במנהל ומדיניות ציבורית. המטרה של הסמינר היא ללמוד ולבחון סוגיות שונות במדיניות הכלכלית של מדינת ישראל, על רקע התאוריות הקיימות בכל סוגיה ועל רקע התנאים הספציפיים של מדינת ישראל. בעבודת הסמינר יבצעו הסטודנטים את כל שלבי כתיבת המחקר האמפירי. הנושאים לבחירה בסמינר מגוונים וכוללים צמיחה ופיתוח, עוני, אי שוויון, השקעות בתשתיות, הון אנושי, מדינות מיסוי, תקציב, מדיניות של הקניית השכלה, תחבורה, מדיניות של פיתוח היי טק באזורי פריפריה, מדיניות חברתית, מדיניות סביבתית, ניהול משאבי טבע ועוד.

מהלך הסמינר:

הסמינר יכלול מפגשים פרונטליים בהם תינתן הדרכה בכיתה לגבי שלבי ביצוע המחקר ומפגשים אישיים. ההתקדמות בכיתה תהיה לפי הסדר הבא:

מפגש	נושא	תוכן
1-2	מפגש פתיחה, ניסוח רעיון ממוקד לעבודת הסמינר	מתן הנחיות, הדרכה בבחירת שאלת מחקר, סקירת ספרות, חיפוש מאמרים (שימוש ב google scholar), אישור מנחה למאמר בסיס לעבודה באנגלית
3-4	מצגות סטודנטים 1: נושא המחקר הגשת הצעת מחקר מקוצרת (2 עמודים) עד תחילת המפגש החמישי.	הצגה של הנושא, שאלת מחקר, מאמר הבסיס ומאמר נוסף המייצג דעה נגדית, דיון בכיתה
5	פיתוח מערך מחקר וכלי מחקר	מערך מחקר, ניסוח כלי המחקר (שאלון), שימוש ב google forms, אוכלוסיית מחקר, מסגרת דגימה והמדגם
6-8	ניתוח והצגת תוצאות	אופן השימוש במחשב לצורך ניתוח נתונים,

מחקר	סטטיסטיקה תיאורית, הצגה גרפית, מבחנים סטטיסטיים רלוונטיים
9-10	הצגת תוצאות אמפיריות ראשוניות מהמחקר, דיון בכיתה. הנחייה לקראת סיום כתיבת העבודה
	מפגש סיום, מצגות סטודנטים 2

דרישות הקורס:
 נוכחות 80% מהמפגשים
 הגשת הצעת מחקר מקוצרת
 שתי מצגות סטודנטים בכיתה במועדים שייקבעו
 הגשת עבודת הסמינר לא יאוחר מ – 10 ימים מתום מועדי ב' של אותו סמסטר.

אופן קביעת הציון:
 80% עבודת הסמינר
 20% שתי מצגות סטודנטים בכיתה (10% כל אחת)

דוגמאות של נושאים למחקר

- תפיסת מדינת הרווחה
- אפקטיביות הממשלה
- הכנסה יחסית ואושר
- ביטחון תעסוקתי
- שכר עבודה ומרכיביו- היבטים פסיכולוגיים ותפיסת זמן וסיכון
- מוביליות בין-דורית
- הקשר בין שכר למוטיבציה
- פיתוח אזורי פריפריה
- תפיסות ומציאות אי שוויון
- מדידת העוני
- קצבאות ילדים
- מדיניות אנרגיה ואיכות סביבה
- רפורמות במערכת החינוך והנגשה
- משאבי טבע ופיתוח כלכלי
- יוקר המחיה
- מערכת הבריאות

מס' קורס: 685-2-0094

שם הקורס: ניהול כספים ודיווח כספי לנושאי משרה ודירקטורים (קורס בחירה)

שם המרצה: מר אחמד איאד, רו"ח

תיאור הקורס

הקורס יעסוק בסקירת המבנה והניהול הכספי במגוון רחב של גופים עסקיים וציבוריים כמו: חברות, רשויות מקומיות, עמותות, חברות כלכליות, מגזר רביעי. יילמדו היבטים שונים של דיווח כספי ובניית תקציב ובקרה תקציבית, ביקורת פנימית וחיצונית. ייסקרו מקורות המימון השונים ודרך ניהולם וכן יינתנו כלים שונים להבנת חלופות ביצוע של פרויקטים ציבוריים הן מנקודת מבט כספית והן מנקודת מבט ביצועית.

מטרת הקורס

מטרת הקורס להקנות ידע מקצועי חשבונאי וניהולי, הנחוץ לנושאי משרה בכירה ודירקטורים.

רשימת נושאים שיילמדו

1. סוגי תאגידים ותכלית החברה העסקית.
2. החשבונאות כמערכת דיווח כספי ועקרונות חשבונאיים מקובלים.
3. קריאה וניתוח הדוחות הכספיים-במגזר העסקי.
4. קריאה וניתוח דוחות כספיים- בשלטון המקומי ובמגזר השלישי.
5. הון קרנות ועודפים.
6. ביקורת פנימית וניהול סיכונים.
7. תפקיד רואה החשבון המבקר, יחסי רואה החשבון עם ההנהלה והדירקטוריון.
8. אזהרת עסק חי, התחייבויות תלויות ואירועים לאחר תאריך המאזן.
9. המצוקה הכלכלית בשלטון המקומי.
10. עקרונות בניית תקציב (רגיל ובלתי רגיל).
11. בקרה תקציבית: תעריפים, כמויות ויעילות.
12. ניתוח סטיות בתקציב ומשמעותן, נקיטת צעדים למניעת הישנותן.
13. מקורות מימון וניהולם- תרומות, תקציבי מדינה, הלוואות, אג"ח.

תנאי קדם

אין

חובות הקורס:

הגשת תרגיל חובה.

בחינה סופית

אופן קביעת הציון

בחינה סופית – 90%

תרגיל- 10%

ביבליוגרפיה

גולדשמיט, י., (1990) תורת התמחיר והתקציב - הבטים חשבונאיים, כלכליים והתנהגותיים.
חשב: היחידה הבינקיבוצית לשירותי ניהול.
אשר פרידברג, הביקורת ברשויות המקומיות בישראל, 1999.
ניסן לימור, ביקורת בארגונים ללא כוונת רווח, ספריית פרסומים מקצועיים, מגזר ההתנדבות
והמלכ"רים, 2005
נחמיאס ד. וא. נורי, עקרונות לניהול ולתקצוב על פי תפוקות במגזר הציבורי, המכון הישראלי
לדמוקרטיה, ירושלים, 1997.
גילה בניסטי, חשבונאות פיננסית תיאוריה וישומים, חלק א', הוצאה לאור פלס בע"מ (2010).
יורם עדן, בעז רונן, לי זה עולה יותר, קבלת החלטות ניהוליות, תמחיר והשבחת חברות, מכון יוסף
קסירר למחקר בחשבונאות (2003).
J.Stiglitz, Economics of the Public Sector, Norton and Cy., New York, 1986

מס' קורס: 68520150

שם הקורס: ניהול פרויקטים במגזר הציבורי (קורס בחירה)

מרצה: אלברט ירמיהו

כתובת הדוא"ל: yirmiyai@post.bgu.ac.il

תקציר הקורס בעברית:

פרויקט הוא משימה מוגדרת שיש להשלים בפרק זמן ובתקציב נתון, לצורך השגת ביצועים מוגדרים תוך ניצול אפקטיבי של משאבים מוגבלים. פרויקטים בהיקפים שונים ובמגוון סוגים מתבצעים בכל ארגון. לפרויקטים אלה עשויים להיות מטרות שונות, סביבה עסקית שונה ומאפיינים שונים אחרים. ניהול פרויקטים, שנלמד, עד לפני עשור, בדרך כלל במסגרת לימודי הנדסת תעשייה וניהול, הפך לקורס מבוקש עבור מנהלים במגזר העסקי, הציבורי והן במגזר השלישי. בכל ארגון, שבו מבצעים פרויקטים, הופך הידע בניהול פרויקטים לחיוני ולגורם קריטי בהשגת היעדים.

תיאור הקורס מורחב בעברית:

- **מטרת הקורס** - להציג לסטודנטים את הכלים המעשיים לניהול פרויקטים ולהקנות לתלמידים את המיומנויות השונות שיאפשרו להם לעשות בהן שימוש בעבודתם במגזר הציבורי. להקנות לסטודנטים היכרות עם המושגים, הגישות, ההתפתחויות ואת הלקסיקון המקצועי של תחום ניהול הפרויקטים. השיטות והכלים, שיוצגו בקורס, מלווים ביישומים ודוגמאות מהסקטור הציבורי.

• נושאי הקורס – נושא ההרצאה וקריאות החובה הרלוונטיות:

מס' הרצאה	נושא ההרצאה	חומר קריאה רלוונטי
1	מבוא לניהול פרויקטים: הגדרות ומושגים. התפתחויות חדשות בניהול פרויקטים.	מקור 1: פרקים 1-2
2	ניתוחי אירועים במגזר הציבורי (Case studies), כגון: - ניהול פרויקטים ברמה לאומית, למשל: סלילת כבישים, בניית גשרים ומחלפים, פרויקט הרכבת הקלה, הקמת מתקני התפלת מים - ניהול פרויקטים עירוניים, למשל: הקמת תשתיות עירוניות, הקמת מוסדות לימוד ואתרי מורשת ותיירות.	מקור 1: פרק 21
3	ניהול פרויקטים במבנים ארגוניים שונים. ארגון ואיוש פרויקט. צוות הפרויקט ותפקידו של מנהל הפרויקט.	מקור 1: פרקים 3-5
4	מחזור חיי הפרויקט - חלוקת הפרויקט לפאזות, מעבר בין שלבים, סקרים ואבני דרך. תכנון הפרויקט - שלב הייזום, בחינת חלופות, הגדרת יעדים, פונקציות, מאפיינים וערכים, הגדרת LCC.	מקור 1: פרק 11
5	מסמכי הפרויקט וחוזים - מפרט (Specification), תכולת עבודה (Scope Of Work), תנאים (T&C), מכרזים וכתובת מענים ל- RFP, RFI. תכולת הפרויקט - מסמכים חוזיים (RFQ), קביעת SOW, תהליך WBS, הגדרת WBS dictionary.	מקור 1: פרק 11
6	שיטות לתזמון הפרויקט ותצוגה גראפית בפרויקטים - תרשים רשת, יצירת גאנט (Gantt), תזמון מוקדם ומאוחר, נתיב קריטי, שיטת Pert, Project Baseline.	מקור 1: פרקים 12-13
7	היכרות עם תוכנה לניהול פרויקטים Ms-Project	מקור 2
8	עריכת אומדנים, תמחיר ומונחים פיננסיים בסיסיים בפרויקט - NPV, ROI, IRR, פחת.	מקור 1: פרק 14
9	בקרת עלות הפרויקט - הערכת עלויות, הקצאת עלויות Budget baseline,	מקור 1: פרק 15
10	המשך היכרות עם תוכנה לניהול פרויקטים Ms-Project	מקור 2
11	ניהול סיכונים בפרויקטים - מודל ניהול, זיהוי וכימות סיכונים, אסטרטגיות בניהול סיכונים, בקרת סיכונים.	מקור 1: פרק 17
12	עבודה שוטפת עם קבלנים בפרויקט: ניהול הרכש, מסמכי רכש, בקרת חוזים.	מקור 1: פרק 19
13	השלמות, סיכומים ומסקנות	

• ביבליוגרפיה: רשימה של קריאת חובה + רשימה של קריאת רשות
קריאת חובה:

1. Harold Kerzner, (2005), *Project Management: A Systems Approach, to Planning, Scheduling and Controlling*, Wiley, 9th Edition.

2. אבישי, ג. (2016). *המדריך לניהול פרויקטים באמצעות MS Project 2016*. אופוס הפצה והוצאה לאור בע"מ.

קריאת רשות:

3. Meredith J.R. and Mantel S.J. (2002), *Project Management - A Managerial Approach*. 5th Ed. John Wiley and Sons, NJ.

• מטלות/דרישות הקורס:

- במהלך הסמסטר יינתנו כ-7 תרגילי בית, כאשר קיימת חובה להגיש את כל תרגילי הבית במועדים שייקבעו ע"י המרצה. התרגיל, שיימסר באיחור ללא אישור, לא יתקבל! פתרון מסודר לתרגילים יפורסם מיד לאחר הגשתם.
- לקראת סיום הקורס יינתן תרגיל מסכם, כאשר קיימת חובה להגיש את הפרויקט המסכם במועד שייקבע ע"י המרצה. הגשת התרגיל היא ביחידים.
- בסיום הקורס יינתן מבחן מסכם שיכלול ויקיף את כל החומר הנלמד.

• חישוב ציון סופי בהתייחס לכל מטלה:

הציון הסופי בקורס יורכב מ- 70% ציון מבחן ו-30% תרגילים בחלוקה הבאה: 10% תרגילי בית ו-20% תרגיל מסכם. לא ניתן לסיים את הקורס מבלי להגיש את כל המטלות (תרגילי הבית והפרויקט המסכם). בנוסף, יש לעבור את המבחן המסכם בהצלחה. כלומר, ציון נכשל במבחן יהיה גם הציון הסופי בקורס.

מס' קורס: 68520136

שם הקורס: היבטים משפטיים של מדיניות ציבורית (קורס בחירה)
שם המרצה: ד"ר צבי פרנקל

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס ננתח סוגיות במדיניות ציבורית מהיבטים משפטיים, סוגיות של משפט ציבורי משפט העבודה ודיני ההגבלים העסקיים.
בקורס ייבחנו ההנחות והשיקולים המונחים ביסוד מדיניות התערבות המדינה בתחום הרחב של יחסי עבודה וההגבלים העסקיים המהווים כלי עיקרי וחשוב בהסדרת כללי המשחק במדיניות הציבורית. כמו כן הקורס יעסוק בסוגיות משפטיות מתחומים משפטיים שונים הנוגעות להסדרה המשפטית של מדיניות ציבורית.

ביבליוגרפיה:

יגור, צ. (2002) דיני הגבלים עסקיים, הוצאת בורסי

בן ישראל, ר. (2002). דיני עבודה, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה

מטרת הקורס:

לפתח אצל הסטודנטים את הידע וההבנה לתפקיד שממלא המשפט בקביעה ובעיצוב של מדיניות ציבורית תוך שימת דגש על משפט העבודה ודיני הגבלים העסקיים. הקורס נועד להקנות ידע בסיסי במשפט הציבורי והאזרחי ונועד לבחון את יחסי הגומלין בין קביעת מדיניות למשפט.

שיטת ההוראה תהיה מבוססת בין היתר על case study עם חומר קריאה. הסטודנטים יקבלו לקרוא חומר על אירועים אותם ננתח כבסיס לדיון בכיתה.

רשימת הקריאה הבסיסית תהיה בעיקר פסיקה של בית המשפט העליון וכן דוחות והנחיות של הרשות המבצעת. חומר הקריאה יעודכן במהלך הקורס בהתאם לפסיקה מעניינת ומתאימה שתיתן במהלך הקורס.

נושאי הקורס:

הקורס מחולק לשלושה נושאים עיקריים: המשפט הציבורי, יחסי עבודה ודיני הגבלים עסקיים כן נדון בתובענה הייצוגית ככלי לאכיפת מדיניות.

הנושאים שידונו במהלך הקורס:

משפט ציבורי

1. חוקי היסוד של מדינת ישראל.
2. האבחנה בין חוקי היסוד לבין חקיקה רגילה.
3. אבחנה בין חקיקה ראשית, משנה והנחיות פנימיות.
4. מעמד בתי המשפט במערכת היחסים שבין המחוקק, הרשות המבצעת והציבור.
5. העקרונות הבסיסיים של המשפט המנהלי – חוק חובת מכרזים וחוק חופש המידע.
6. השחקנים הפנימיים העיקריים במנהל הציבורי – כח פורמאלי וכח בלתי פורמאלי.
7. הביקורת השיפוטית על רשויות המנהל הציבורי.

משפט העבודה

1. מושגי יסוד במשפט העבודה.
2. חוק יסוד: חופש העיסוק.
3. שוויון בתעסוקה.
4. חקיקת מגן.
5. סיום יחסי עבודה.
6. חופשה התארגנות – ארגוני עובדים וארגוני מעסיקים בישראל.
7. סכסוכי עבודה – שביתות והשבתות.

הגבלים עסקיים

1. מבוא להסדר כובל.
2. הסדר כובל חזקות חלוטות או ניתוח כלכלי.
3. מידת הפגיעה בתחרות, הגדרת השוק חסמי כניסה.
4. הפיקוח על בעל מונופולין – הסדר משפטי, ניצול לרעה.

תובענות ייצוגיות

התובענה הייצוגית והשפעתה על מדיניות ציבורית.

דרישות הקורס:

1. בקורס תינתן עבודה שתעסוק בנושאי הקורס. נושא העבודה יוגדר ע"י הסטודנטים עצמם בתיאום עם המרצה, כשהמטרה להכין נייר עמדה תמציתי בסוגיה אקטואלית.
2. בחינה סופית: בסיום הסמסטר תינתן בחינה המבוססת על חומר ההרצאות.

אופן קביעת הציון:

בחינה 70%
תרגיל 30%

רשימת הקריאה:

פסקי הדין והחקיקה שהסטודנטים יתבקשו לקרוא יופיעו באתר הקורס.

להלן רשימת קריאת החובה מלבד פסקי דין ודוחות:

שלמה מזרחי ואסף מידני (2006) "מדיניות ציבורית בין חברה ומשפט-בית המשפט העליון, השתתפות פוליטית וקביעת מדיניות ציבורית" הוצאת כרמל, סדרת "מצב האומה", ירושלים. פרק 3, פרק 4

יצחק גל-נור, על המשפוט של החיים הציבוריים בישראל, משפט וממשל, מס' 7 (1) 2004 עמ' 355—380.

גד ברזילי (1998), הגמוניה שיפוטית קיטוביות מפלגתית ושינוי חברתי, *פוליטיקה* - כתב עת למדע המדינה וליחסים בינלאומיים (2) עמ' 51-31

Menachem Hofnung, 'Israeli Constitutional Politics: The Fragility of Impartiality', *Israel Affairs*, Vol. 5 (1999), pp. 34–54;

דוד גילה, "השקעות פסיביות בין מתחרים בישראל", משפטים לוי (1) 2006.

עמדת הממונה בעניין: הסדרי סחר בין ספקים ורשתות קמעונאיות.

אסתר חיות, "התובענה הייצוגית ככלי לאכיפה אזרחית- ציבורית" משפט ועסקים יט

אדם שנער, "השוק הפרטי בעבודה ציבורית" מחקרי משפט לא התשע"ז- 2016

קריאת רשות-

Shetreet, Shimon (1994) *Justice in Israel: A Study of the Israeli Judiciary*, Dordrecht: Martinus Nijhoff.

רונן שמיר (1995) חברה יהדות ופונדמנטליזם דמוקרטי: על מקורותיה החברתיים של הפרשנות השיפוטית, *עיוני משפט* יט 588 – 699.

רות בן ישראל – דיני עבודה, האוניברסיטה הפתוחה, התשס"ב – 2002 הסטודנטים יופנו לפרקי הקריאה ע"פ נושאי הקורס.

יצחק לובוצקי – חוזה העבודה וזכויות העובד, הוצאת ניצן – 2008 הסטודנטים יופנו לפרקי הקריאה ע"פ נושאי הקורס.

מס' קורס: 68520145
שם הקורס: סוגיות במיסים ומיסוי בינלאומי (קורס בחירה)
שם המרצה: רו"ח שנהב מלול

תיאור הקורס:

מטרת קורס זה היא להפגיש את התלמידים עם עקרונות היסוד והמגמות העיקריות בדיני המס הישראליים כיום, תוך התמקדות בפקודת מס הכנסה בארץ ובהיבטים במיסוי בינלאומי, כמו כן בקורס נדון בסוגיות מרכזיות במיסוי מלכ"רים ומוסדות ציבור.

לקורס שלושה חלקים עיקריים:

חלק ראשון מהווה מבוא כללי לקורס, הכולל הגדרות מס הכנסה, בסיס דיווח, סוגי הכנסות, חיובי המס ברשויות מקומיות ומוסדות ציבור רפורמות מס בישראל ברשויות מקומיות ומלכ"רים.

חלק שני יעסוק במיסוי יחיד, ובמיסוי מוסדות ציבור ומלכ"רים, חישוב מס הכנסה, נקודות זיכוי, פטורים והטבות מס, הטבות המיסוי הפנסיוני בקופות גמל וקרנות השתלמות ורפורמת המס במדינה במיסוי הפנסיוני.

חלק שלישי יעסוק במיסוי בינלאומי, בחלק זה נדון בשיטות המיסוי של תושב ישראל ותושב חוץ בישראל, חיובים בינלאומיים אומנות המס ועקרונותיהן וכללי ההקלה בגין מיסי כפל.

נושאי הקורס:

1. מבוא למיסים - הגדרת מס, אגרה, מחיר, ועקרונות שיטת המס.
2. מיסוי יחיד- חישוב מס ליחיד, הטבות מס ונקודות זיכוי וזיכויים אישיים.
3. מיסוי קרנות השתלמות לעצמאי ושכיר.
4. מיסוי פנסיוני- הטבות מס בהפקדות לפנסיה (עובד ומעביד).
5. פיצויי פיטורים- חוק פיצוי פיטורים, הטבות מס במשיכת פיצויים.
6. מיסוי רשויות מקומיות ומוסדות ציבור והקלות המס.
7. תנאי הזכאות לפטור ממס הכנסה ומע"מ למלכ"רים ומוסדות ציבור.
8. תנאים להכרה כמוסד ציבורי לעניין תרומות (סעיף 46).
9. חיובים בינלאומיים – אמנות מס ועקרונותיהן.
10. כללי הקלה בגין מיסי כפל.

דרישות הקורס:

הציון נקבע בהתבסס על שני מרכיבים
הגשת תרגילים - 10%
מבחן מסכם - 90%

ישנה חובת הגשה של 1-11 תרגילים מתוך 11.

ביבליוגרפיה:
מיסוי יחיד

פקודת מס הכנסה סעיפים: 2,3,9,11,33-47,58,121,122,124
סעיף 1 הגדרות- תושבות, מקורות הכנסה, מקום הפקת הכנסה, בסיס דיווח על ההכנסה.
שיעורי המס – סעיף 121, 121ב, 122 והתקנות.
זיכויים אישיים ונקודות זיכוי סעיפים 10-11, 33א-46, 38-39.
קובץ הפרשנות של מס הכנסה - החב"ק

מיסוי פנסיוני

מענקי פרישה, רצף זכויות פיצויים - סעיף 9(א7) 8 ג'.
קרן השתלמות-לשכירים: סעיפים 3(ה), 3(ה4), 9(א16)+תקנות.
קופות גמל - תקנות מ"ה כללים לאישור ולניהול קופות גמל.
אובדן כושר עבודה - היוון קצבה, סעיפים 3(א), 9א, 9א(ה) 32(14).
קצבאות - נוסחת השילוב, סעיפים 9(16), 9א, פריסת מענקים, היוון קצבה - סעיפים 9א,
8(ג) 9ב, 9ג;
ניכויים וזיכויים קופות גמל - סעיפים 45א', 47.

מיסוי בינלאומי

הגדרות - סעיף 1. מקום הפקת ההכנסה - סעיף 4א, סעיף 68א, אמנות למניעת כפל מס - סעיף 196, סעיפים נוספים:
3א, 4א, 5(5), 14, 14א, 29, 67ב – 67א, 75א(1), 75ב(1), 85א, 89, 122א, 125ב, 125ג, 199, 200 לפקודה. חוור
מס הכנסה 3/2001, "סיכול תכנוני מס המבוססים על אמנות למניעת כפל מס" (22 במאי 2001).

מיסוי מלכ"ר ומוסדות ציבור

סעיף 9(2)ב לפקודת מס הכנסה- ממס בגין הכנסות "שאינן מעסק". סעיף 58 לחוק מע"מ- מדריך מע"מ למלכ"רים.
סעיף 46 לפקודת מס הכנסה- מוסדות ציבור לעניין תרומות.

רפורמות מס וסוגיות במיסים

- Garcia, R., (2017). Tax planning for a nonresident entering the U. S tax system. *Publication: The Tax Vol. 48 Issue 4, p249, 3 p. Adviser.*
- Reimer, E., Schmid, S., & Orell, M. (Eds.). (2018). *Permanent establishments: a domestic taxation, bilateral tax treaty and OECD perspective.* Kluwer Law International BV.
- Godar, S., Paetz, C., & Truger, A. (2015). *The scope for progressive tax reform in the OECD countries.* *Revue de l'OFCE, (5), 79-117.*
- Brys, B., Matthews, S., & Owens, J. (2011). *Tax reform trends in OECD countries.*
- Dackehag, M., & Hansson, A. (2012). *Taxation of income and economic growth: An empirical analysis of 25 rich OECD countries.* *Journal of Economic Development, 21(1), 93-118.*
- Holzmann, R., Pouget, Y., Vodopivec, M., & Weber, M. (2011). *Severance pay programs around the world: history, rationale, status, and reforms.* World Bank.
- Kelly, James, "International Tax Regulation by United States Fiat: Howfatca Represents Unsound International Tax Policy" *Wisconsin International Law Journal. (2017). Vol. 34 Issue 4, p981-1016. 36p.*

שם הקורס: מתיאוריה לפרקטיקה – מיומנויות מעשיות בתחומי ניהול משאבי אנוש (בחירה)
מספר קורס: 685-2-0139
שם המרצה: גבי ריקי מוזס

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס ננתח סוגיות מרכזיות מתקדמות בתחומי ניהול משאבי אנוש, נלמד כיצד ארגונים לוקאליים וגלובליים מתמודדים עם סוגיות אלו, מה הם האתגרים המרכזיים הניצבים במציאות הארגונית כיום וכיצד

ניתן לבנות פתרונות יישומיים ופרקטיים אל מול אתגרים אלו. ההנחה היא כי ארגונים שונים מתמודדים עם סוגיות דומות בתחומי ניהול משאבי אנוש ולכן לימוד הפרקטיקות יוכל לסייע לסטודנטים בהבנה ובהתמודדות עם האתגרים בארגון בו הם עובדים.

מטרת הקורס:

מטרת הקורס הינה לימוד והבנת הסוגיות המרכזיות איתן מתמודדים כיום רוב הארגונים תוך פיתוח ותרגול מיומנויות מרכזיות למנהלים בתחומי ניהול משאבי אנוש. לימוד והבנת מיומנויות משאבי אנוש מרכזיות יאפשר לסטודנטים להתנסות בתרגול פרקטיקות בתחומי הגיוס והריאיון, פיתוח תוכנית הדרכה, פיתוח תוכנית מחברות ומעורבות עובדים (כולל רווחה ומעורבות חברתית), ניהול תהליכי שינוי בארגון ותקשורת פנים ארגונית, גישור בארגון, פיתוח מנהלים ומנהיגות בארגון.

שיטת ההוראה תתבסס על לימוד סוגיה מרכזית בתחום משאבי אנוש באמצעות חומר קריאה, לימוד הפרקטיקות הקשורות לסוגיה בכיתה ולאחר מכן- נתרגל את הפרקטיקות באמצעות סימולציות קבוצתיות וניתוח מקרים מתוך הארגון בו הסטודנטים עובדים.

מבנה הקורס – כל מפגש בקורס הינו בן שלוש שעות. בכל מפגש תוקדש כשעה להבנת הסוגיה בתחום משאבי אנוש וכיצד היא באה לידי ביטוי בארגון לוקאלי, גלובלי ובארגונים שבהם הסטודנטים עובדים. השעתיים הנוספות יוקדשו ללימוד הפרקטיקות הקשורות לסוגיה זו בארגונים שונים, בנייה ותרגול פרקטיקות אלו והבנה כיצד הן באות לידי ביטוי בארגונים שבהם הסטודנטים עבדו או עובדים.

בחלק מהמפגשים תתקיים הרצאת אורח של מנהל בכיר או מנהל תחום מארגונים עסקיים שונים.

הקורס מחולק לשישה נושאים מרכזיים – מתהליך גיוס העובדים ועד לתהליך פיתוח מנהלים בארגון.

הנושאים שיידונו במהלך הקורס:

תרבות ארגונית ותוכנית מעורבות ומחויבות עובדים-

1. גורמי הנעה ומוטיבציה בארגונים (גורמים אישיים וקבוצתיים), הבנת הערכים בארגון והתרבות הארגונית, בניית יחסי אמון בין המנהלה לעובדים, בדיקת שביעות רצון בממדים שונים, תוכנית רווחה (פרט ומשפחה), מעורבות חברתית, תוכנית תקשורת פנים ארגונית
- לימוד הפרקטיקה – בניית תוכנית מעורבות ומחויבות ארגונית בארגון שלי
- תרגול – הצגת התוכנית להנהלה ולעובדים

2. תהליכי איתור, מיון וגיוס עובדים

- מקורות גיוס, תהליכים מרכזיים באיתור ומיון מועמדים, התאמת המועמד לארגון, תהליכי קבלת החלטה
- לימוד פרקטיקה – תהליך ראיון עובדים וקבלת החלטות
- תרגול בקבוצה ובכיתה – תהליכי ראיונות מועמדים וקבלת החלטה על מידת ההתאמה לארגון
- תהליך פיתוח קריירה שלי – כיצד אני ניגש לעולם חיפוש התפקיד הבא? הברנד הוא אני – עולם הרשתות החברתיות וכיצד אני בונה את עצמי שם? הרצאת אורח

3. תוכנית הדרכה מקצועית וניהולית בארגון תהליך בניית תוכנית תוך מיקוד בסקר צרכים, התאמת התוכנית לאוכלוסיות השונות בארגון, תקשור התוכנית, בדיקת אפקטיביות - לימוד הפרקטיקה - בניית תוכנית והכנת התקשור בארגון שלי - תרגול - הצגת התוכנית להנהלת הארגון על כל ממדיה (כולל הרצאת אורח)

4. תהליכי הערכה ומשוב הארגון ובצוותים - מהו תהליך המשוב ומדוע הוא כה קריטי לעובדים ולארגון? תהליכי משוב מסורתיים לעומת תהליכי משוב מתקדמים כיצד מקיימים שיחת משוב אפקטיבית ?

5. פיתוח מנהלים ומנהיגות בארגון

כיצד אני תופס מנהיגות? הקריטריונים המגדירים ניהול ומנהיגות בארגון , דמות המנהיג בארגון - ציפיות ועקרונות מרכזיים, זיהוי דמות המנהל בארגון ומה מייחד אותה, עקרונות לפיתוח תוכניות ניהול ופיתוח למנהלים.

לימוד הפרקטיקה ותרגול - זיהוי מנהלים בעלי פוטנציאל לפיתוח, בניית תוכנית פיתוח ניהולית אישית וקבוצתית מותאמת בארגון שלי (לפיתוח יכולות ניהול ומנהיגות) (כולל הרצאה אחת או שתיים של מנהלים בכירים מארגונים מובילים)

6. תקשורת פנים ארגונית ותהליכי מעורבות חברתית וקהילתית

- תקשורת פנים ארגונית - מדוע היא חשובה וכיצד ניתן להפוך אותה לכלי אפקטיבי לתהליך מעורבות ומחויבות של עובדים - כיצד בונים תוכנית מעורבות חברתית בקהילה ?

דרישות הקורס:

בחינה 75%
נוכחות - 15% , השתתפות בתרגול , סימולציות ועבודה קבוצתית בכיתה - 10%

ביבליוגרפיה (קריאת חובה):

ייתכן ויינתנו פריטי ביבליוגרפיה נוספים במהלך הסמסטר.

J.O Ekwoaba & U. Ikeije & N. Ufoma. (2015). The Impact of Recruitment and selection criteria on Organizational Performance. *Global Journal of Human Resource Management*. Vol.3, pp.22-33.

Armstrong M. & Taylor S. (2014) . Factors affecting employee's behaviour In Human Resource Management Practice, pp. 169-193 . Kogan Page Publisher

Armstrong M. & Taylor S.(2014)- Employee Relations In Human Resource Management Practice ,pp. 29-34. Kogan Page Publisher

E. H. Schein . (2010). The Leadership role in Building, Embedding and evolving culture In Organizational Culture and Leadership, pp 197-235 . Jossey – Bass.

דניאל ה' פינק , מוטיבציה (2012) , הוצאת מטר

קריאת רשות :

פרופסור יונתן סמילנסקי (2013) , פיתוח כישרונות ניהוליים , הוצאת מטר .

J. Vogelsang & M. Townsend & M. Minham & others. (2012) Handbook for Strategic HR: Best Practices in Organization Development. AMACOM

מס' קורס : 68521281

שם הקורס : **מדיניות ציבורית (קורס חובה)**

מרצה : דר' חן כהן

שעת קבלה : יום ה' 11:00 , בתיאום מראש chenchoe@post.bgu.ac.il

תיאור הקורס :

מטרת הקורס להקנות כלים להבנה וניתוח של תהליכי קביעת מדיניות ציבורית. הקורס יציג את הגישות העיקריות לניתוח מדיניות ציבורית ויבנה תשתית תיאורטית לניתוח שיטתי. תהליכי קביעת מדיניות כוללים מספר שלבים מרכזיים: זיהוי הבעיה, ניתוח חלופות, קבלת החלטה, יישום והערכה.

הקורס יקנה כלים לניתוח כל אחד מהשלבים הללו תוך התייחסות לשלושה מרכיבים מרכזיים בתהליך: כשלי שוק, כשלי ממשלה ואסטרטגיות של מדיניות ציבורית. לאורך הקורס ישולבו בחומר התיאורטי ניתוחי אירוע מתחום מדיניות הציבורית. הסטודנטים יתנסו בניתוחי אירוע במסגרת מטלות הקורס והבחינה הסופית. קיימת חובת נוכחות בהרצאות האורח.

נושאי הקורס :

1. גישות, תיאוריות ומודל מחזיקי עניין לניתוח מדיניות ציבורית.
2. תהליכים ואירועי מדיניות בישראל.
3. הצדקות נורמטיביות למדיניות ציבורית - מטרות ערכי יסוד, כשלי שוק, כשלי ממשל
4. גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית – מאפייניה של המדיניות הציבורית מנקודת מבט מעשית. אילוצים, אינטרסים של בעלי עניין, כוח ועוצמה, משאבים מוגבלים וסדרי העדפות שונים.
5. תהליכי העיצוב והיישום של מדיניות ציבורית - כלי מדיניות המשמשים לתיקון כשלי שוק וכשלי ממשל ולקידום צדק חלוקתי בחברה. סיווג מדיניות ציבורית, ממדיניות ציבורית למשילות.
6. תרבות שלטון ומדיניות ציבורית – ערכי היסוד של תרבות השלטון ושל התרבות הפוליטית – השפעתם על תהליכי המדיניות הציבורית.
7. מדיניות ציבורית ומדינת הרווחה.

דרישות הקורס :

1. קריאה רציפה של הביבליוגרפיה ע"פ הרשימה המצורפת.
2. הגשת 3 תרגילים לניתוח אירוע בהתאם לכלים, להבנה ולניתוח של תהליכי קביעת מדיניות ציבורית שילמדו במהלך הקורס (2 תרגילי הגשה ומצגת). התרגילים יהווה 30% מהציון. הגשת התרגילים תעשה בקבוצות. תאריכי הגשה :

- 11.11.19 - הצגת חברי הקבוצה והנושא הנבחר (מותנה באישור המרצה)
 - 25.11.19 - הגשת חלק ראשון של התרגיל
 - 16.12.19 - חלק שני של התרגיל - הצגת מצגת – תעשה על ידי כל חברי הקבוצה
 - 23.12.19 - חלק שני של התרגיל - הצגת מצגת – תעשה על ידי כל חברי הקבוצה
 - 13.01.19 - הגשת חלק שלישי בתרגיל
3. במהלך הקורס יועברו 2 הרצאות אורח שיעסקו בסוגיות במדיניות ציבורית.
4. **בחינה סופית** בסיום הסמסטר תתקיים בחינה המבוססת על חומר ההרצאות, על פריטי הביבליוגרפיה בקורס ועל **תכני הרצאות האורח**. הבחינה תהווה 70% מהציון.

ביבליוגרפיה

שני הספרים המרכזיים בקורס הינם:

Weimer, D. and Adian R. Vining (1998) *Policy Analysis: Concepts and Practice*.
New Jersey: Prentice Hall [Weimer and Vining] להלן :

נחמיאס דוד, אורי ארבל-גנץ ואסף מידני (2010) *מדיניות ציבורית: יסודות ועקרונות*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. [להלן נחמיאס ואח']

ביבליוגרפיה בהתאם לשיעורים (פרטי החובה מסומנים ב-*)

- התאריכים המצוינים משויכים לקבוצת הקורס של יום ב' והתאריכים לקורס של יום ה' יקבעו התאמה.

שיעור 1 – 28.10.19

מושגי יסוד והגדרות למדיניות ציבורית

מדיניות ציבורית במדינה דמוקרטית

תפיסות ואידיאולוגיות, ישראל על המפה האידיאולוגית

***מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות**, [נחמיאס ואח'] פרק 1 עמודים 46-19 פרידמן ו. מילטון. 1988. החופש לבחור: עיקרי הכלכלה החופשית. תל-אביב: דביר.

שיעור 2 – 4.11.19

הצדקות נורמטיביות למדיניות ציבורית:

- **מטרות ערכי יסוד**

- **תיקון כשלי שוק**

- **תיקון כשלי ממשל**

- דרישות אזרחים, תגובת ממשלה ותהליכי קבלת החלטות
- קבוצות אינטרס כלכליות וחברתיות ומעורבותן בקביעת מדיניות
- סוגיות בהעדפת הבחירה החברתית – משפט Arrow

***מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות**, [נחמיאס ואח'] פרק 1 עמודים 103-51

***Weimer and Vining, Chapter 8** (p. 156-178)

גדעון דורון (1988) *פוליטיקה רציונלית בישראל*. ת"א: הוצאת רמות.

Mitchell, W. and Munger, M. (1991) 'Economic Models of Interest Groups: An Introductory Survey', *American Journal of Political Science*, 35: 512-546.

שיעור 3 – 11.11.19

הצדקות נורמטיביות למדיניות ציבורית המשך...

- **תיקון כשלי ממשל**

- מעורבות והשפעת הבירוקרטיה על תהליכי קביעת המדיניות

***מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות**, [נחמיאס ואח'] פרק 1 עמודים 109-101

* Weimer and Vining, Chapter 8 (p. 179-191).

Bendor, J. (1990) 'Formal Models of Bureaucracy: A Review', in: N.B. Lynn and A. Wildavsky (eds), *Public Administration: The State of the Discipline*. Chatham, NJ:Chatham House.

שיעור 4 – 18.11.19

כלי מדיניות המשמשים לתיקון כשלי השוק וכשלי הממשל.

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 3 עמ' 221 - 282 -
- הצגת חברי הקבוצה והנושא הנבחר (מותנה באישור המרצה).

שיעור 5 – 25.11.19

אסטרטגיות של מדיניות ציבורית – פתיחת שווקים והדמיית שווקים, הפרטה

* Weimer and Vining, Chapter 10 (p. 210-234)

Savas, E. S. 2000. *Privatization and Public Private Partnerships*. New York: Chatham House.

* גלנור, יצחק ואמיר פז-פוקס. 2013. *מדיניות ההפרטה בישראל*. הוצאת מכון ון-ליר.

שיעור 6 – 2.12.19

**גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית
זיהוי מחזיקי העניין**

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 2 עמ' 203-123

*10 September 2003. "What To Do When Stakeholders Matter: A Guide to Stakeholder Identification and Analysis Techniques." © **John M. Bryson**, 2003. A paper presented at the National Public Management Research Conference, 9-11 October 2003, The Georgetown University Public Policy Institute, Washington, D.C. To be published in *Public Management Review*, 2004.

- הגשת חלק ראשון של התרגיל

שיעור 7 – 9.12.19

גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית המשך

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 2 עמ' 203-123

שיעורים 8-9 - 23.12.19, 16.12.19

- הצגת מצגות – על ידי חברי הקבוצה

גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית – תורת המשחקים

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 2 עמ' 203-123

שיעור 10 – 30.12.19

סיווג מדיניות ציבורית

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 3 עמ' 290 – 318
ממדיניות ציבורית למשילות

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 3 עמ' 324 – 350

שיעור 11 – 6.1.19

תרבות שלטון ומדיניות ציבורית

***מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות**, [נחמיאס ואח'] פרק 4 עמ' 406 - 442

"לכל עובד ונבחר ציבור יש שם וכתובת": אחריות ציבורית בראי הבחירה הרציונאלית – מסגרת אנליטית ותכני המקרה הישראלי". בתוך: **כהן-אלמגור, רפאל. ארבל – גנץ, אורי. כשר, אסא** (עורכים). אחריות ציבורית בישראל. ירושלים: הוצאת הקיבוץ המאוחד- המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 123-136.

שיעור 12 – 13.1.19

תהליכים ואירועי מדיניות בישראל

דוח מבקר המדינה - משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים משק הגפ"ם (גז בישול)- תחרותיות והיבטים בבטיחות. (2017)
דוח הוועדה לבחינת מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל בראשות מר אברהם (בייגה) שוחט (2007) *דו"ח ועדת מלץ לבחינת המבנה הארגוני של המוסדות להשכלה גבוהה (2000).*
- הגשת החלק השלישי של העבודה

שיעור 13 – 20.1.19

מדיניות ציבורית ומדינת הרווחה

עיצוב מדיניות הרווחה בישראל, אברהם דורון 2005-2000, מרכז טאוב

מדינות רווחה בראי משווה, כיצד להגדיר את ישראל, נעם תרשיש ספטמבר 2017, מרכז טאוב